

Konu 4

Atık azaltma

World Sailing Sürdürülebilirlik
Eğitim Programı

Tarafından desteklenen

WORLD
SAILING
TRUST

World Sailing Sürdürülebilirlik Eğitimi Programına hoş geldiniz!

World Sailing 1907 yılında Paris'te kuruldu ve yelken sporunu dünya'da düzenleyen organdır. Organizasyon, uluslararası düzeyde yelkeni teşvik eder Olimpiyatlarda ve Paralimpik Olimpiyatlarında yelken yarışlarını yönetir, yelken yarış kurallarını geliştirir ve dünyanın her yerinden gelen yelkencileri destekler.

World Sailing 145 ülkenin ulusal otoritelerin yanı sıra 115 tekne sınıf birliğinden oluşmaktadır. World Sailing yelkencilerinin yelken sevgisini paylaşarak dünyanın denizlerini korumak için birlikte çalışmasını istiyor. Yelken değişim ve olumlu bir etki yaratmak için küresel bir hareketin parçasıdır ve sizlerde denizde ve karada yaptıklarınızla bu hareketin bir parçası olabilirsiniz.

Yelkencilerin yardım etmesini sağlamak için World Sailing Sürdürülebilirlik Gündemi 2030 adlı bir planı vardır. Bu plan Yelken sporunda yapılacak olan değişiklikler ile Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinden 12 tanesinin gerçekleştirmesine yönelik katkısını açıklar ve yelkencilerin çevremiz üzerinde sahip olabileceği olumlu etkiyi maksimize eder.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri nelerdir?

Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri aşırı yoksulluğu, eşitsizlik ve adaletsizliği ve iklim değişikliğini sona erdirmek için 2015 yılında yayınlanmıştır. 193 ülkenin kabul ettiği 17 hedef vardır. Konu 1'de: World Sailing ile yarış !, aşağıdaki hedefler ile çalışmaya başlayacağız:

World Sailing Sürdürülebilirlik Gündemi 2030 IOC 'Sürdürülebilirlik Stratejisi'nin 5 odak alanı ile uyumludur

Altyapı ve doğal
sit alanları

Kaynak ve
kaynak yönetimi

İşgücü

Hareketlilik

İklim

Başlıklar

Konu 4'de, tanıtılacak olanlar :

- Atık ve Atık hiyerarşisi Çeşitleri
- Yelkenciler ve yelken kulüpleri tarafından oluşturulan plastik kirliliği
- Döngüsel Ekonomi
- Teknede ve yelken kulüplerinde atıklar nasıl azaltılabilir
- Teknelerde ve yelken kulüplerinde plastik atığı azaltmak için fikirler ve değişiklikler

Sürdürülebilirlik Eğitimi Programında 6 konu başlığı bulunmaktadır.

Konu 1	World Sailing ile yarış!
Konu 2	Kaynaklar ve İklim Değişikliği
Konu 3	Vahşi Yaşam ile Seyir & Biyoçeşitlilik
Konu 4	Atık azaltma
Konu 5	Yakıt & Yağ
Konu 6	Tekne Temizliği ve Bakım

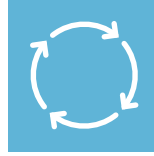

Sözlük

Atık

Artık ihtiyacımız olmayan, istenmeyen ve atmak istediğimiz öğeler.

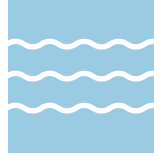
Döngüsel Ekonomi

malzemelerini tekrar tekrar kullanarak hiçbir atık yaratmamayı amaçlayan sistem.

Organik Gübre

mikroorganizmalar ve oksijen tarafından parçalanmış olan organik madde.

Yeraltı Suyu

Yer altındaki çatlaklarda ve boşluklarda bulunan su.

hiyerarşi

güç ya da önem sırasına insanların grubu ve birşeylerin grubu.

Haydi işe koyulalım !

geri dönüşümlü

(Bakteriler gibi) diğer canlılar tarafından küçük parçalar halinde parçalanabilen bir şey.

Atık nedir ?

Bugününüzü düşünün. Neler yediniz? Siz veya aileniz birşey satın aldı mı? Bir tekne temizledin mi? Yelken kulübünde ne gibi atıklar ortaya çıktı? Kaç adet çöp attınız?

Bizim için besin olarak üretilen yemeklerin 3 te 1'i atığa dönüşür

Dünya plastiklerin beşte birinden azı geri dönüştürülür?

SIVI

KATI

ORGANİK

GERİ
DÖNÜŞTÜRÜLEBİLİR

TEHLİKELİ

Kirli su, yemeklerden artan organik sıvı, yıkama suyu, deterjanlı sular ve hatta yağmur suyu gibi sıvı atıklar; eğer içerisinde kimyasal yada zararlı olan başka maddeler bulunuyorsa tekrardan kullanılması çok zor olur.

Evlerimizde ve yelken kulüplerimizde çok fazla katı atık bulunmaktadır. Kağıt/ Karton, metal, seramik ve cam gibi olan katı atıklar geri dönüştürülebilir ve tekrardan kullanılabilir.

Tüm yiyecek artıkları, bahçe atıkları ve gübreler organik atıklardır. Eğer organik atıkları çöp sahasına atarsak, oksijensiz parçalanma sonucunda metan gazı oluşturur. Metan gazı bir sera gazıdır ve iklim değişikliğine (Konu 2'de iklim değişikliği hakkında daha fazla bilgi!) sebep olur. Ya evde yada yerel kompost yapan yerlerde kompost yapmak en iyisidir.

Tekrardan başka bir ürün olarak kullanılabilen atıklar geri dönüştürülebilir atıklardır. Kağıdın tuvalet kağıdına, metallerin yelkenli direklerine ve plastiğin tekne ekipmanlarına dönüştürüldüğü gibi.

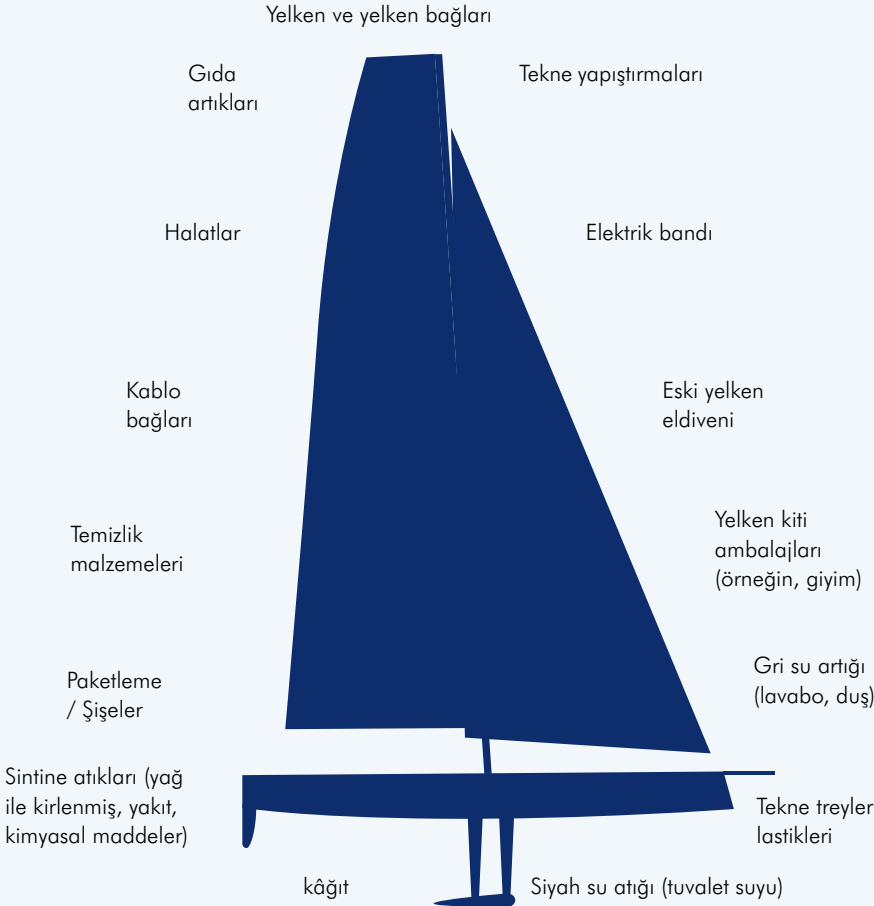
Size ve çevreye direk olarak atıldığında zarar verebilecek olan maddeler tehlikeli atıklardır. Bu işi her zaman bir yetişkinlerin yapmasını sağlayın. Pil, makina yağı ve temizlik malzemeleri gibi atıklardır. Piller hiçbir zaman normal bir atık gibi çöp sahasına giden kutulara atılmamalıdır.

Denizlerdeki kirliliğin %80'i karadan gelen kirlilikten dolayı oluşur, yüzeysel akıntı ve plastik gibi.³

Plastik kirliliği her yıl bir milyondan fazla deniz kuşunun ve 100.000'den fazla deniz memelisinin ölümüne sebep olur.⁴

Denizdeki birçok atığın karada güvenli şekilde depolanmadığı için denize ulaştığını biliyor muydunuz? Kuvvetli rüzgarlarda ve sel olaylarında atıklar denize sürüklenir. Kulüpte bir etrafınıza bakın doluluktan taşan çöp bidonları var mı? Uçabilecek olan malzemeler bağlanarak sabitlenmiş midir? Aynı zamanda yelken yaparken veya kulüpte hangi malzemeleri kullandığımızı düşünmemiz gerekiyor. Üst düzey bir sürdürülebilir yelkenci olmazsak doğaya birçok atık bırakıyor olabiliriz.

Atıklar: Teknede, kulüpte

Bizim atıklarımız, bizim denizlerimiz

Birçok yelkencinin farkındalığı artırmasına rağmen ne yazık ki plastik kirliliğindeki seviyede bir artış görüyoruz. Bu yüzden World Sailing UN Çevre ve Temiz Denizler girişimini imzalayarak, Olimpiyatlarda sporu birliği ile beraber plastik kirliliğini azaltmak ve organizasyonlarda tek kullanımlık plastik kullanımasını engellemek için çalışmalara başlamıştır.

Plastik petrol ürünlerinden yapılmaktadır dolayısıyla plastik kullanımı karbon emisyonuna ve iklim değişikliğine sebep olmaktadır. Tek kullanımlık plastiğe hayır demek hem atıkları azaltır hemde karbon emisyonunu azaltır.

Bir Okyanus Kahramanı olmak ve plastik kirliliği azaltmak için, World Sailing Okyanus Kahramanları girişimini öğrenmek için:

worldsailingoceanheroes.com

Atıklarımız deniz ile buluştuğunda ortadan kaybolmaz. Suyun üzerinde yüzmeye devam eder veya suyun dibine bataabilir ve deniz canlıları bu atıkları yemek ile karıştırabilir veya atığın yüzünden dolanıp hareket kabiliyeti azalabilir. Plastikler microplastic denen daha küçük parçalara bölünürler ve akıntılar ile her yere yayılırlar, günümüzde bütün denizlerin ekolojisinde bulunmaktadır. Üst düzey sürdürülebilir bir yelkenci olmak için sadece kendi atıklarımıza dikkat etmek değil aynı zamanda atıkları kaynak olarak değerlendirmek gerekir!

Çöp Sahası nedir ?

Çöp sahası atıkların bir yerde gömüldüğü alan demektir. Gömülmeden içerisinde geri dönüştürülebilir herhangi birşey varmı diye bir ayırım yapılabilir ancak bu yöntem ile verimli bir ayrıştırma yapmak mümkün değildir. Çöp sahalarını genelde insanların yaşadığı alanlardan çok uzakta olduğunu görürsünüz çünkü etrafa çok kötü bir koku yayar. Aynı zamanda çöp sahalarında ciddi sıkıntılar oluşabilir. Elektronik cihazlar gibi atıklardan bazıları tehlikeli maddeler içerirler. Gömülmeleri halinde toprağa karışıp yer altı suyuyla karışabilirler. Organik atıklar ise çöp sahasına yollanıp gömüldüğünde oksijensiz kalırlar ve parçalanarak metan gazı oluştururlar ve bu gaz zararlı olan çok güçlü bir sera gazıdır (CO₂'den çok daha güçlü!). Çöp sahasındaki atıkların parçalanıp çözünmesi çok uzun zaman alır ve bu gelecekteki nesillere tehlikeler oluşturur. Atıkları artık daha farklı değerlendirmenin önemi artmıştır böylece kendimize ve çevremize daha fazla özen göstererek daha sürdürülebilir olabiliriz. Dünyanın birçok yerinde çöp sahası olarak kullanılan alanlar tamamen dolmaktadır.

Konu 2 'de biz üst düzey sürdürülebilir yekenciler olmamıza yardımcı 6 maddeyi (Yeniden düşün, reddet, azalt, yeniden kullanma, geri dönüştürme ve yerine koyma'yı) öğrendik. Atık Hiyerarşisi atıklar hakkında ne yapabileceğimizi en azdan en çok sürdürülebilir sırasıyla listeler.

Atık Hiyerarşisi artık bizim tekneye veya kulübe lazım olmayan bir öğeyi düşünmek için önemlidir. Yani, ekip? Nasıl azaltabiliriz ve Yeniden nasıl kullanabiliriz?

Atık hiyerarşisi

- Tekneye ne getirdiğinizi düşünün. Ambalajı çok az yada hiç olmayan şeyler getirin.
- Teknede ve kulüpte öğeleri saklamak için (güçlü torbalar gibi) bazı plastikleri tekrar kullanın.
- Eski ipleri bayrakları veya flamaları sabitlemek için kullanabiliriz.
- Eski yelkenleri tekrar kullanılmak veya geri dönüştürülmesi için bağışlayın.
- Tekneleri temizlemek için tekrardan kullanılabilir bezler kullanın.
- Doğada çözünen temizlik ürünlerini tercih edin veya karbonat ve sirke kullanarak kendiniz üretin!
- Büyük teknede kalacak olanlar yanınıza kalıp sabun ve şampuan alın plastik şişeleri tercih etmeyin.
- Yemekleri yerel marketlerden mümkünse ambalajsız almaya çalışın.
- Eğer teknede su filtresi yoksa ve dışardan şişe su almak zorunda iseniz büyük 20 litrelik şişeler ile pompa almaya çalışın.
- Tüm dingi yelkencilerinin ekipmanları arasında tekrardan kullanılabilen su matarası olması gerekir ve alabora olma ihtimaline karşı teknede güvenli bir yere koyulmalı.
- Yelken kulübü partilerinde balon kullanmayın! Çünkü uçup plastikler denize saçılabilir.
- Teknedeki bütün atıkları topla ve karaya döndüğünde ayrıştırmaya çalış. Böylece neleri yeniden kullanabileceğini değerlendirebilirsin. Hiçbir zaman denize atma!
- Gıda atıklarını ve bahçe atıklarını olabiliğinde kompostla.
- Motorlu teknelerde atık yağları farklı bir yere topla ve karaya döndüğünde uygun şekilde at. (Birçok ülkede yağlar tehlikeli atık olarak değerlendirilmektedir)
- Tuvaletleri mümkün oldukça karada kullanmaya çalışın.
- Uzun mesafe seyri yapıyorsak ve depolarımızı karada boşaltacak imkan yoksa sintine depolarımızı en az 3 deniz mili açıkta boşaltalım.
- Sintine depolarını kıyıya yakın ve yaşam alanlarının olduğu yerlere boşaltmayın.
- Yakıt ikmali ve tekne bakımı yaparken yakıt ve yağın suyla karışmamasına özen gösterin.

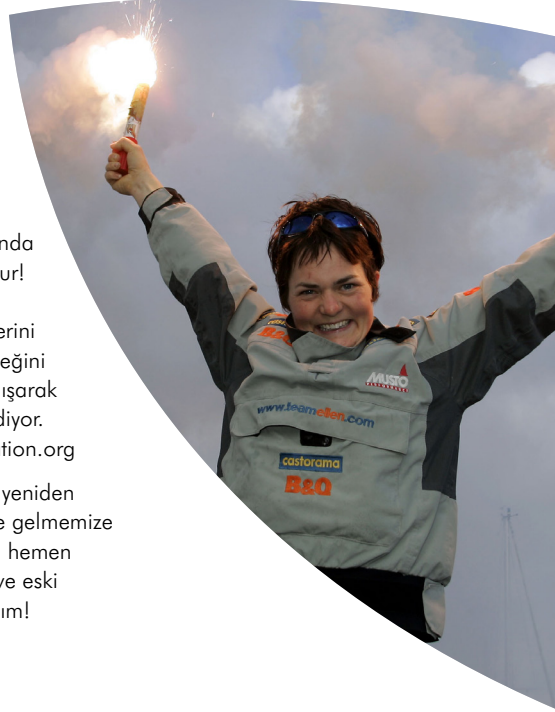

Atık her zaman atık değildir

Dame Ellen MacArthur

Dame Ellen MacArthur 24 yaşında iken Vendee Globe yarışıyla dünyanın çevresinde hiç durmadan yelken yapmış olan emekli bir yelkencidir. O birçok üst yelken yarışlarında mücadele etmiş ve 2005 yılında dünyanın etrafında tek başına yelkenli ile dolaşan hızlı insan olmuştur! Yelken yarışlarında o gerçekten sınırlı miktarda kaynak ile idare etmeyi kavramıştır. Yelken kariyerini tamamladıktan sonra The Ellen MacArthur Derneğini kurarak şirketler, hükümetler ve toplumlar ile çalışarak döngüsel ekonomi anlayışını yaymaya devam ediyor. Daha fazla bilgi için www.ellenmacarthurfoundation.org

Döngüsel ekonomi anlayışı bizlerin aldığımız ve yeniden kullandığımız ürünler ile daha sürdürülebilir hale gelmemize yardımcı olabilir. Aldığımız ürünler kullanıldıktan hemen sonra atık haline gelmek zorunda değil. Plastik ve eski balık ağlarının tekrardan nasıl kulladığına bakalım!

Döngüsel ekonomi anlayışı bizlerin aldığımız ve yeniden kullandığımız ürünler ile daha sürdürülebilir hale gelmemize yardımcı olabilir. Aldığımız ürünler kullanıldıktan hemen sonra atık haline gelmek zorunda değil. Plastik ve eski balık ağlarının tekrardan nasıl kulladığına bakalım!

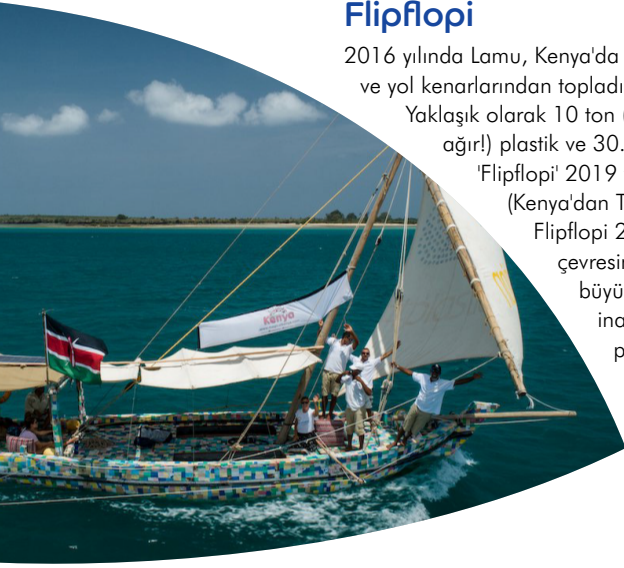
Flipflop

2016 yılında Lamu, Kenya'da bulunan bir grup balıkçı plajlardan ve yol kenarlarından topladıkları plastikler ile bir tekne inşa etti.

Yaklaşık olarak 10 ton (mavi balının dilinden 5 kat daha ağır!) plastik ve 30.000 parmak arası terlik kullandılar.

'Flipflop' 2019 yılında ilk yelken seferini gerçekleştirdi (Kenya'dan Tanzania'ya 500km'den fazla).

Flipflop 2020 temmuz ayında Victoria gölünün çevresinde bir sefer yaparak Afrika'nın en büyük gölünde 3 ülkeyi gezecektir. Bu inanılmaz tekneyi görmek ve tek kullanımlık plastiğe karşı verdiği mücadeleyi görmek için www.theflipflop.com linkini ziyaret edebilirsiniz.

Plastik Bankası

Plastik bankası 2013 yılında plastiği atık olarak değil bir kaynak olarak değerlendirilen insanlar tarafından kuruldu. Haiti, Endonezya ve Filipinlerde faaliyet gösterip atıkların denize ulaşmasını engellemeyi hedefliyorlar. Toplumu plastiğin atılamayacak kadar değerli olduğuna ikna etmeye çalışıp plasti atıkları para karşılığında satmalarını sağlıyorlar. Böylece bu plastikler geri dönüştürülebilir.

'Hayalet' fileler denizdeki en zararlı atıklardan bir tanesidir. Yüzyıllarca okyanuslarda sürüklenip vahşi yaşamı öldürmeye devam edip ekosisteme zarar verebilir. Balık ağıları okyanuslardan toplanabilirse, geri dönüştürülerek güneş gözlüğü ve bazı sporlarda file olarak kullanılabilir.

Yelken ailesi atık azalmaya nasıl yardım ediyor ?

Yelken organizasyonları tarafından yapılan yeni kullanılmak için yapılan bazı ürünlere bir göz atalım!

World Sailing: Plastik okyanus atıkları yeniden dönüştürülerek yarışmalarda kullanılan bipler yapılır.

World Sailing yarışmalarında yelkenlerin hangi ülkeden geldiğini ve yarışın liderlerini tanıyabilmek için bipler kullanır. Olimpiyatlardada yarışı kazanan yelkencinin üzerinde sarı renkte bip görürsünüz. World Sailing artık denizdeki plastik atıkları geri dönüştürerek bu bipleri üretiliyor. Bu plastiklerin %80'i plajlardan toplanıyor ve yelkenciler bu biplere bayılıyor!

2019 Miami Wor Cup'ta, yelkencilerden eski ve kullanılamaz haldeki wetsuitlerini yanlarında getirmeleri istendi. Bu wetsuitlerin hepsi (bot ve benzer malzemede olan herşey) World Sailing tarafından toplanarak Yoga Mat'leri üreten bir firmaya yollandı. İşte bu da döngüsel ekonomi için harika bir örnek!

Kaynakça

World Sailing Sürdürülebilirlik Gündemi 2030

bit.ly/2sjGrKZ

World Sailing 'Çevre Dostu Davranış Kuralları'

www.sailing.org/32350.php

Offshore Sailing World Sailing Çevre Kuralları

www.sailing.org/about/environment.php#.XYoDzyhKg2w

Ellen MacArthur

www.ellenmacarthurfoundation.org

Gerçekler

1. www.fao.org/save-food/resources/keyfindings/en/
2. www.nationalgeographic.com/news/2018/05/plastics-facts-infographics-ocean-pollution/
3. oceanservice.noaa.gov/facts/pollution.html
4. www.unesco.org/new/en/natural-sciences/ioc-oceans/focus-areas/rio-20-ocean/blueprint-for-the-future-we-want/marine-pollution/facts-and-figures-on-marine-pollution/

Fotoğra lar

Sayfalar 0, 3: © Miguel Paez / Dünya Yelken

Sayfa 8: © İsa Renedo / Yelken Enerji / Dünya Yelken

Sayfa 9: © Liot Vapillon / DPPI / Offshore Zorluklar

Sayfa 10: Flipflop tekne © Finnegan Flint / Flipflop Projesi

Sayfa 11: © Yelken Enerji / Dünya Yelken | Yoga Minderi © SUGA Yoga

Minderi Sayfa 13: © Tomas Moya / Yelken Enerji / Dünya Yelken

World Sailing Sürdürülebilirlik Eğitim Programı Creative Commons
Lisansı altındadır. lisans ziyareti bir kopyasını görüntülemek için:

Ocean Race 1973 S.L. işbirliğiyle
oluşturulan 11th Hour Yarış ve
Dünya Yelken Vakfı tarafından
desteklenen

Tarafından desteklenen

**WORLD
SAILING
TRUST**

World Sailing
20 Eastbourne Terrace
London W2 6LG

Tel: +44 (0)2039 404 888

www.sailing.org